

Utdrag ur C-Diplom – 6 till 12 år

Våra barn och ungdomar har rätt till en god och omtänksam vägledning in i fotbollen där var och en respekteras och bemöts på allra bästa sätt utifrån sina egna förutsättningar och behov.

Var man än kommer ifrån har man rätt att få utöva vår sport, där välutbildade och ansvarsfulla tränare leder verksamheten. Barnrättsperspektivet och FN:s barnkonvention är vår utgångspunkt.

I utbildningen C-diplom – barnfotboll 6–12 år, får du en introduktion till den svenska fotbollsrörelsen, vad vi står för och vilka värderingar som står i centrum. Du får lära dig hur barns fysiska, psykiska och sociala utveckling ser ut och vad som är viktigt att tänka på i träningen.

Barnkonventionen:

Enligt barnkonventionen är alla barn unika och ska behandlas utifrån varje individs specifika förutsättningar. Fotbollens idé är lusten att spela, lära och utvecklas. Konventionen är därför ingen regelbok utan en beskrivning av ett förhållningssätt. Fyra av konventionens 54 artiklar är huvudprinciper som är vägledande för hur helheten ska tolkas. (Artikel 2, 3, 6 och 12.)

Konventionens huvudprinciper går alltså att överföra direkt till fotbollsverksamheten och utgör grunden i SvFF:s förhållningssätt.

Barnrättsperspektiv:

Barnets bästa innebär att varje barn ska ha möjlighet att påverka sin egen situation. Barnen behöver en positiv idrottsmiljö där de kan känna sig trygga. Då handlar det lika mycket om tränarens förhållningssätt som om lagkamraternas. Barnen ska inte känna rädsla för att få kritik eller bli negativt bedömda efter sina prestationer.

Barn i elitinriktad verksamhet:

I en elitinriktad verksamhet är förväntningarna väldigt höga vilket kan sätta press på barnen. Ofta innebär detta en tidig specialisering för barnen. Några utvecklas och blir bra medan många kommer att slås ut. I den elitinriktade verksamheten är det inte ovanligt att barn nivågrupperas eller selekteras redan före tio års ålder. Ur ett barnrättsperspektiv riskerar barnen att utsättas för kränkningar istället för att deras utvecklingsbehov prioriteras. I FN:s barnkonvention finns absolut inget stöd för sådana metoder. SvFF anser att det är möjligt att välja andra och bättre vägar vilket vår spelar- och tränarutbildning visar.

Spelarutbildningen:

Föreningarnas uppgift är att skapa en så bra verksamhet att fotbollen blir barnens och föräldrarnas naturliga val. Några barn kommer ändå efter en tid att bestämma sig för att inte fortsätta med fotboll. Orsaken bör då vara att motivationen minskat på ett naturligt sätt och att andra aktiviteter blivit mer intressanta. Träningsmängden och belastningen har kanske blivit för stor och då kan det vara klokt att vägleda barnet till en annan aktivitet. Det ska i så fall göras i samråd med föräldrarna och utan tvång eller ultimatum.

SvFF:s rekommendationer:

De aktuella forskningsresultaten är tydliga. Inom barnfotbollen finns inget motsatsförhållande mellan bredd och elit, eller mellan ”de som vill satsa kontra bara vill vara med”.

Den bästa spelarutvecklingen sker i miljöer där tränarna har uppfattningen och tron på att alla spelare kan utvecklas och lära sig, snarare än i miljöer där tränarna tänker att några spelare är duktiga talanger medan andra inte är det.

Individuella utmaningar, i stället för selekteringar

Grunden är att så många spelare som möjligt deltar så länge som möjligt. För att uppnå detta mål är det viktigt att undvika selekteringar och medvetna nivåindelningar som sker över tid, annat än tillfälligtvis under enstaka övningar. Med hjälp av ett kreativt ledarskap kan man istället ge individerna utmaningar i den miljö där de befinner sig.

Utmaningen som tränare är därför att ha höga förväntningar på alla och vara engagerad i alla i träningsgruppen/laget. Detta är ett synsätt som delas av stora och omvärldsmedvetna fotbollsnationer.

Om fokus ligger på spelarutveckling bör alltid den långsiktiga utvecklingen prioriteras före kortsiktiga resultat. Det finns nämligen inga samband mellan goda resultat i junioråldern och goda resultat i senioråldern.

När man i framförallt barnfotboll och i tidig ungdomsfotboll gör nivåindelningen utifrån prestation riskerar de som inte har kommit lika långt i sin utveckling att få sämre stöd och möjligheter. Ironiskt nog riskerar dessutom de som är långt framme i sin utveckling att inte heller vinna några fördelar över tid. Även om dessa initialt utvecklas mer tenderar de senare att sluta på grund av ökade krav och att de känner sig pressade. Dessutom missar de ofta möjligheter till långsiktig utveckling. Mycket fokus ligger snarare på resultat och att behålla sin ”talangstatus” än att utbilda sig som spelare – bredda sin förmåga och förbereda sig för seniorspel. Spelaren tänker: ”Varför ska jag träna på en fint som jag inte kan när det just nu fungerar bra med den fint som jag kan? Vi vinner och jag får beröm.”

Forskningen säger att det är oerhört svårt att förutsäga vilka som kommer att utvecklas mest. Ledarskap handlar därför om att ge alla chansen att nå sin egen fulla potential genom att ge alla likvärdiga möjligheter, utifrån egna förutsättningar.

Tränarens förhållningssätt under match:

Resultatet ska då alltid vara av mindre betydelse än prestation, den individuella eller lagets.

I fotbollstränarutbildning C rekommenderar vi inte nivåindelning och förkastar toppning. Nivåindelning och toppning leder ofta till att barn slutar med fotboll. Följden kan då bli att föreningen har för få spelare när det är dags för 11-mannaspel. Om en förening har många spelare i en åldersgrupp bör därför ambitionen vara att göra två jämnstarka lag. Alla barn bör också få ungefär lika mycket speltid vid varje match.